Akt nr:

P-E1a-1535

AU$P-E1a-1535

1.

Västerbygdens Vattendomstol 20 JAN 1927

Vol 3

Kungl. Lantbruksstyrelsens
Kulturtekniska byrås arkiv

B. 4 V.M. 1/1927

P 2*1555

WD vol LXXXVIII

6237

Handlingar,

angående sänkning av Sjön Jogen och nygrävning av dess tillopp för torrläggning av mark uti Liareds, Knätte och Kölingareds socknar, Redvägs härad och

Älvsborgs län;

upprättade vid syn enligt vattenlagen år 1926 av

Hjalmar Granwall
Statens lantbruksingenjör

Innehåller 63 skrivna sidor.

2 ritningar (lösa)

Protokoll, fört vid Syn enligt vattenlagen för torrläggning av mark genom Sänkning av Sjön Jögen, m.m., år 1926

År 1926 den 31 Augusti kl. 9.30 f.m. instälde Sig undertecknad, Statens lantbruksingenjör, å Skeppsholmens gård för att på grund av Länsstyrelsens, här nedan intagna förordnande förrätta Syn enligt vattenlagen för torrläggning av mark genom Sänkning av Sjön Jögen, m.m., uti Tvärreds, Knätte och Kölingareds Socknar, Redvägs härad och Älvsborgs län; och hade intressenterna underrättats om förrättningens företagande denna dag dels genom kungörelse, uppläst uti Tvärreds, Knätte, Kölingareds och Hjurbäcks Socknars Kyrkor Söndagen den 8 o 15 Augusti 1926 och infört uti Ulricehamns Tidning och Jönköpings-Posten den 3 Augusti 1926, dels genom underrättelser per post, på grund varav följande personer jämväl tillstädeskommo:

S. Lindehed, Skeppsholmen;
Levin Johansson i Holmåtorp;
Ludvig Gunterberg i Glabetsered;
Oskar Johansson ibm;
Levin Josefsson, Hjört~~holmen~~elund;
Karl Andersson, Rämnåsen;
av. F. Odqvist, Skeppsholmen;
av Olof Lingell, Årås;
Sanfrid Johansson, Marbohemmet;
Frans Classon i Tarpalycket;
Ewald Rundström, Marbohemmet;
J. A. Rudin, Ekenås;
Karl Berglund, Trätaket;
Axel Viktor Karlsson, Ragnaredsändorna;

samt biträdande godemännen Skiftesgodemännen Alfred Svensson i Brämmered och C. Andersson i Lida Ytre;
Biträdande förrättningsmannen, Kaptenen

Tor Silvén, enl. förordnande, Bil. litt. a.

§ 1.

Det för undertecknad utfärdade förordnandet jämte ansökningen därom upplästes och hade följande lydelse, Bil. litt. b.

§ 2.

På framställd fråga kunde någon jävsanmärkning ej göras emot synemännen, ej heller ansågs annat laga hinder möta mot förrättningen.

§ 3.

Under tiden instälde sig: Kvarnägaren J. Carlström å Kölingsholm, Klas Andersson i Anigärde.

§ 4.

Förrättningsmannen redogjorde för resultatet av de utförda förundersökningarne.

§ 5.

K. Kammarkollegii skrivelse, Bil. litt. c, upplästes.

§ 6.

K. Lantbruksstyrelsens skrivelse till Fiskeriintendenten T. Freidenfelt, Bil. litt. d, upplästes.

§ 7.

Lars Johansson i Skog, Andr. Renterberg i Glassered, och Sanfrid Johansson i Markshemmet, gjorde gemensam sak med sökanden och yrkade på förrättningens fortgång enligt lag, varom särskild handling uppsattes och bestyrktes av synemännen, Bil. litt. e.

§ 8.

De närvarande överenskommo för sin del, att ersättning för mark, som till kanalerna åtgår ej skall utgå och att var och en själv bortransporterar den uppkastade dikesjorden å sina ägor

§ 9.

Kvarnägare Carlström å Kölingsholm ansåg sig få men av sjösänkningen både för sitt vattenverk och för sina odlade ägor både ovan och nedan samma vattenverk – intet yrkande för närvarande.

§10.

Sammanträdet avslutades med tillkännagivande: dels att synemännen omedelbart komma att företaga uppskattning av såväl nyttan av företaget som skadan å Årås vattenverk i och för detsammas inlösen enligt lag samt att nytt sammanträde komma att hållas på samma ställe onsdagen den 8 inst. december kl. 10 f.m., då samtliga äga att sig infinna utan vidare kungörelse.

Dag och tid som ovan
På ämbetets vägnar:
Hjalmar Bramvall

Protokollet uppläst och rätt befunnet:

Alfr. Jansson   B. Andersson
Skiftesgodmän

År 1916 den 8 december kl. 10 f.m. instälde sig åter förskrivna synemän å Skeppsholmens gård för att i enlighet med tillkännagivandet uti § 10 härovan fortsätta förrättningen och hade följande personer jämväl tillstädeskommit:

Handlanden S. Lindstedt, Skeppsholmen;
arr. F. Odqvist ibm;
Levin Johansson i Holmåker;
Ludvig Gunterberg i Ekebersred;
Oskar Johansson ibm
Karl Andersson i Rönnåsen;
Sanfrid Johansson i Marbohemmet;
Grosshandlaren E. W. Johansson, Årås;
arr. Olof Ligell ibm;
Vägstyrelsens ordförande: Adolf Molander i Timmele.
Evald Rundström i Marbohemmet.

§11.

Förrättningsmännen redogjorde för de utförda beräkningarna och förslaget.

§ 12.

Förrättningsmännen uppläste Fiskeriintendentens T. Freidenfelts skrivelse, bil. litt. f, som ansågo samtlige, att några åtgärder för fiskets upphjälpande ej vore av nöden tillföljd sjösänkningen, då fisket redan förut vore minimalt.

§ 13.

Synemännen höllo enskild överläggning, angående Årås vattenverk, m.m., varefter sammanträdet omedelbart fortsattes.

§ 14.

Då för dagen intet vidare var att i saken anföra, avslöts sammanträdet med tillkännagivande, dels att nytt dylikt komme att hållas på samma ställe måndagen den 20 ~~instundande~~ innevarande december kl. 10.- f.m., då samtlige äga att sig infinna utan nya kungörelser, dels att, enligt sökandenas önskan, då val av arbets-styrelse komme att ske.

Ort och tid som ovan
På Ämbetets vägnar:
Hjalmar Gränwall

Genast uppläst och rätt befunnet:
Tor Tilling   Alfr. Svensson
K. Andersson

År 1926 den 20 december kl. 10 f.m. inställde sig åter förenskrivne synemän på Skeppsholmens gård för att i enlighet med tillkännagivandet uti § 14 härovan fortsätta förrättningen och hade följande personer jämväl tillstädeskommit:

arrendator O. Zeijell, Årås;
Sanfrid Johansson i Marbohemmet;
Karl Andersson i Kasmåsen;
Ludvig Amsterberg i Glabbersred;
Arrendator F. Odqvist i Skeppsholmen;
Godsägare G. Carlström i Kolingsholm;

§ 15.

Biträdande förrättningsmannen uppläste sin utledning, rörande vattenfall och vattenverk vid Årås, Bil. litt. g.

§ 16

Förrättningsmannen förklarade sig vara oviss, om till "skada och intrång" vid vattenverket skulle räknas ersättningarne för de förfallna byggnaderna och de mer eller mindre värdelösa inventarierna.

§ 17.

Förrättningsmannen uppläste längderna.

§ 18.

Nu inställde sig Handlanden S. Lindstedt.

§ 19

Då ej vidare var att i saken anföra, avgåvo Synemännen sitt utlåtande, Bil. litt. h.

§ 20.

Synemännen utsågo Arrendator F. Adqvist å Skeppsholmens gård att emottaga och tillhandahålla företagets handlingar och ritningar.

§ 21.

I enlighet med § 14 härovan valde delägarne till arbetsstyrelse för företaget: Handlanden S. Lindstedt i Jönköping och Skeppsholmen, Linus Johansson i Skog och Sanfrid Johansson i Marko-kommunet samt till dessas suppleant Ludvig Emterberg i Glabbersred.

§ 22.

Den sålunda utsedda arbetsstyrelsen fick i uppdrag att så snart ske kan utlysa anbudstäflan [illegible] och antaga anbud samt att för företagets gemensamma räkning upplåna medel till förrättningskostnadernas gäldande och arbetets bedrivande i avvaktan på tillsökta anslag och lån av statsmedel.

§ 23.

Förrättningen förklarades avslutad och skulle Synemännen till sökandena avlämna sina arvodesräkningar, i vilka de dagar summor angivna, vilka skola gäldas efter dagberäkning.

Ort och tid som ovan
På Ämbetets vägnar
Hjalmar Cronwall

[illegible] uppläst och rätt befunnet.
För [illegible]. Alfr. Svensson Claes Andersson

Bij. litt. a

Avskrift.

N:o 32 pag. 86.

Ass. D. 1926.

Till Länsstyrelsen uti Älvsborgs län.

Förordnad att förrätta syn enligt vattenlagen för torrläggning av mark genom sänkning av sjön Jogen, m.m., uti Liareds m.fl. socknar och fråga är om utrivning av vattenverk vid Årås, uti Kölingareds socken, får undertecknad vördsamt anhålla, att i enlighet med 10 kap. 34 § till biträdande förrättningsman måtte förordnas kaptenen uti Väg- och Vattenbyggnads~~styrelsen~~ kåren Tor Sillén, adress Böö pr. Göteborg, vilken av Kungl. Maj:t förklarats behörig till förrättningsman enligt 10 kap. 32 § 3 mom. och vilken förklarat sig villig emottaga förordnandet.

Första sammanträdet kommer att hållas å Skeppsholmens gård pr. Ulricehamn tisdagen den 31 augusti 1926 kl. 9.30 f.m.

Halmstad den 6 augusti 1926.

Hjalmar Grönvall.

Statens lantbruksingeniör.

Resolution.

Med stöd av 10 kap. 34 § 2 mom. Vattenlagen varder kaptenen i Väg- och Vattenbyggnadskåren Tor Sillén, adress Böö, Göteborg, härigenom förordnad att vara biträdande förrättningsman vid i inneliggande handling omförmälda förrättning.

Denna resolution översändes till bemälde Sillén, som bör över mottagandet hit insända bevis. Vänersborg i landskansliet den 12 augusti 1926.

Axel von Sneidern

Gunnar Wennergren

Rätt avskrivet; betygar

På tjänstens vägnar: Gw.

Gunnar Wennergren

Utan avgift.

Lantbruksingeniören Hjalmar Grönwall, Halmstad för kännedom.

Bil. utk 6.

54

Kungl. Maj:ts Befallningshavande
i
ÄLVSBORGS LÄN

Landskansliet.

N:o 54 *pag.* 95

Ass. D. 1925.

Resolution.

Med stöd av 10 kapitlet 32 och 33 §§ Vattenlagen varder lantbruksingeniören i Hallands län och Älvsborgs läns södra del härigenom förordnad att i denna ansökning omförmälda förrättning i laga ordning verkställa.

Denna resolution översändes till förrättningsmannen, som bör över emottagandet hit insända bevis. Vänersborg i landskansliet den 29 oktober 1925.

A.S. 26.

ank

Helm Sneidern

N:o 54 pag. 95
Ans. A. 1925.

Ink. till Älvsborgs läns Landskansli
28 OKT. 1925
VÄNERSBORG

Till
Länsstyrelsen uti Älvsborgs län.

Undertecknad får härmed vördsamt anhålla om förordnande för Statens lantbruksingenjör att i enlighet med vattenlagens föreskrifter förrätta syn för torrläggning av mark, tillhörande Skeppsholmen, uti Liareds socken, Redvägs härad, genom sänkning av sjön Tögen och dess tillopp. För företagets utförande fordras utrivning av Årås vattenverk.

Av företaget beröras dessutom följande hemman: uti Liareds socken: Skog, Elasättsared, Tråttlund och Borgården; uti Knätte socken: Jugensbill (Råmåsen) och Björkelund; och uti Kölingareds socken: Marbohemmet, Tarpabodet och Årås.

Skeppsholmen på Liared den 26 Oktober 1925.

J. Lindstedt

Bil. litt. C 11.

Kungl. Maj:ts och Rikets
kammarkollegium

D:ii n:r 2144 år 1926.

Till statens lantbruksingenjör Hjalmar Grönwall.

Vid föredragning denna dag av den med Eder skrivelse till kungl. kammarkollegium den 31 nästlidne juli insända avskrift av kungörelse i mål angående sänkning av sjön Jogen m.m., uti Liareds, Knätte och Kölingareds socknar av Älvsborgs län har kungl. kollegium icke funnit nödigt att för närvarande föra talan för bevakande av det allmännas rätt och intressen. Stockholm den 6 augusti 1926.

Hj. Pehrman

Axel Kronenhoff

Josef Ross

Angående sänkning av sjön Jogen, m.m. uti Liareds m.fl. socknar av Älvsborgs län.

Coll/

Bil. litt. D.

Avskrift.

Överlämnas till Statens Lantbruksingenjör Hj. Grönwall för kännedom. Stockholm den 4 augusti 1926

Kungl. Lantbruksstyrelsen

Till

Fiskeriintendenten T. Freidenfelt.

./. Med överlämnande av lantbruksingenjören Hj. Grönwalls skrivelse den 31 juli 1926 jämte vid skrivelsen fogad handling angående sänkning av sjön Jogen, Liareds m.fl. socknar, av Älvsborgs län, vill Kungl. Lantbruksstyrelsen härigenom förordna Eder att i ärendet till förrättningsmannen avgiva yttrande som i 10 kapitlet 43 § vattenlagen sägs. Stockholm den 4 augusti 1926.

På Kungl. Lantbruksstyrelsens vägnar

Gunnar Alm.

Bestyrkes å tjänstens vägnar:

S. Andersson

Bil. litt. C.

Förening, ingången vid Syn enligt vattenlagen för torrläggning av mark genom sänkning av Sjön Jogen, m. m., uti Viareds, [illegible] [illegible] av Älvsborgs län:

Undertecknade göra härmed gemensam sak med sökanden och yrka på förrättningens fortgång enligt lag och företagets utsträckning genom våra ägor. Skeppsholmen den 31 Augusti 1926.

Levin Johansson Skog
Linda Gunterberg
[illegible] [illegible]
Sigfrid Johansson Markshemmet
Bestyrkes:
Hjalmar Brännvall

Alfr. Svensson E. Andersson
Skiftesgodmän

Bil.-utl. f.

Till

Herr Lantbruksingenjören Hj. Grönwall,

Halmstad.

Sedan Kungl. Lantbruksstyrelsen den 4 sistlidne augusti förordnat undertecknad att avgiva yttrande i mål angående sänkning av sjön Jogen, Liareds m.fl. socknar, Älvsborgs län, får jag med återställande av remisshandlingarne i ärendet anföra:

Fiskerinäring av betydenhet lider icke väsentligt förfång genom företaget.

Sänkningen kommer emellertid att vålla fisket en avsevärd skada, i det såväl växtligheten som den till föda för fisk och fiskyngel tjänande lägre djurvärlden inom de grunda strandområdena delvis går under samt lekplatser i stor utsträckning, särskilt för gädda, gå förlorade. Det är icke möjligt att utan ingående undersökningar på ort och ställe, särskilt avseende beskaffenheten av och växtligheten å det område, som befinner sig närmast nedom den blivande lågvattenytan, göra sig någon mera bestämd föreställning om sänkningens inverkan, i synnerhet därom, huru lång tid som kan beräknas förflyta, innan vattenväxtligheten anpassat sig till de nya förhållandena. Jag anser mig emellertid kunna uttala, att dels en permanent skada inträder, beroende på minskningen av sjöns areal, dels en temporär, bestående i försämringen av det värdefullaste grunda strandområdet.

Minskningen i sjöns areal skulle enligt uppgift uppgå till 35 har. Då fiskavkastningen icke gärna kan beräknas understiga 2 kg. pr har kan alltså denna skada värderas till 70 kg. fisk, vilket, då den huvudsakliga fångsten utgöres av gädda, vars pris bör beräknas till kr. 1:25 pr kg., och därnäst av abbore och mört med ett värde av kr. 0:50 resp. 0:25 pr kg., kan i penningar beräknas till omkring 60 kronor pr år.

Den temporära avkastningen är svårare att angiva . Jag anser emellertid att man måste räkna med en nedgång av fångsten, åtminstone av gädda, med 50 % under loppet av omkring 10 år. Denna skada anser jag böra motverkas genom årliga insättningar av ensomrig gädda. Enligt de statistiska uppgifterna har gäddfångsten i sjön under åren 1914 - 1923 växlat mellan 325 och 45 kg. Det synes vara skäligt att beräkna en medelavkastning av 200 kg. Av dessa skulle alltså 100 kg. gå förlorade. Såsom ersättning för den nedgång av stammen, för vilket denna nedgång i fångsten är ett uttryck, anser jag erfordras en årlig insättning under loppet av 10 år av 300 stycken ensomriga gäddor . Kostnaden härför kan beräknas till 80 kronor pr år. Karlstad den 1 december 1926.

T. Freidenfelt.

Bil. litt. g

TOR SILLÉN
KAPTEN, K. VÄG- & VATTENBYGGNADSKÅREN
MEDLEM AF SV. KONSULTERANDE INGENIÖRERS
FÖRENING

GÖTEBORG
TEL. 8820

Rörande
Sänkning av sjön Jogen
och vattenverk vid Åråo.

Beskrivning och utredning rörande inlösen av vattenfall och -verk vid Årås, på grund av eventuel sänkning av sjön Jogen i Liared och Kölingared socknar, Redvägs härad av Älvsborgs län. Utredningen tillhör syneförrättning i och för torrläggning av mark och är utförd på grund av K. B:s förordnande av 12 aug. 1926 för undertecknad såsom biträdande förrättningsman.

Vattendraget är Tidans översta del, således tillhörande Vänern-Göta älvs område N;o 108. Tidan rinner från Strängseredsjön förbi Liareds kyrka. Å egendomen Skog ligger där Liareds kraftstation, vilken äges av Levin Johansson och skulle kunna draga nytta av torrläggningsföretaget. Mellan kraftstationen och Jogen, vid Skeppsholmens gård, ligga marker avsedda att torrläggas. Efter passerande av den 3,8 km^2 stora sjön Jogen bildar ån vid Årås ett c:a 2,7 m:s fall och inkommer i Vålleredsjön eller " Vållern" och rinner sedan vidare förbi Kölingsholms kraftstation, tillhörig godsägaren G.Carlström därstädes, adr. Kölingared.

Årås gård och vattenverk ägas av grosshandl. Ernst V.Johansson, Eslöv. Då han icke infunnit sig vid sammanträdet och undersökningen den 31 aug., försvårades erhållandet av nödiga uppgifter. Närvarande var endast arrendatorn av gården, men han arrenderar icke fallet eller verken. Vid sammanträdet den 8 dec. å Skeppeholmen var herr Johansson däremot närvarande.

Alla höjdsiffror hänföra sig till den fixpunkt, ett kors å en sten, med höjden + 8,00, som av förrättningsmannen Grönwalls assistent utsatts vid Årås regleringsdamms östra ända intill sjön. Då denna icke kan anses fullt fast och säker, utsattes i ett större jordfast stenblock på västra sidan c:a 10 m. från ån och c:a 25 m söder om dammen en ny fixpunkt i form av en inhuggen ring. Dess höjd är + 8,64.

Årås fall och verk.

Hela fallhöjden emellan Jogen och Vålleredsjön var vid tillfället + 7,07 - c:a 4,60 = 2,47 och torde genom dämning kunna bli c:a 2,70m. men den av verken utnyttjade fallhöjden kan anses vara vid normalt högvatten + 7,50 - 5,10 = 2,40, vid medelvatten 7,33 - 5,00

= 2,33, och vid normalt lågvatten c:a 7,25 - 4,95 = 2,30 nämligen då dammen var i ordning. Vid högsta flöde synes mig vattnet i sjön ha måst gå högre upp, till + 7,70 c:a. Vid flod synas flodlucka och kanallucka enbart ha varit otillräckliga att framsläppa vattnet utan översvämning.

Överst vid Jogen ligger en regleringsdamm, där luckorna och luckståndarne äro borta, endast stenfyllning, murar och rester av träbottnar finnas kvar, vilka avvägdes. Höjdsiffrorna äro av mig tilllagda på vidfogade skizz, vars måttuppgifter i fot vid synesammanträdet lämnades mig av Ludvig Gunterberg och skola avse dammen sådan den såg ut år 1904.

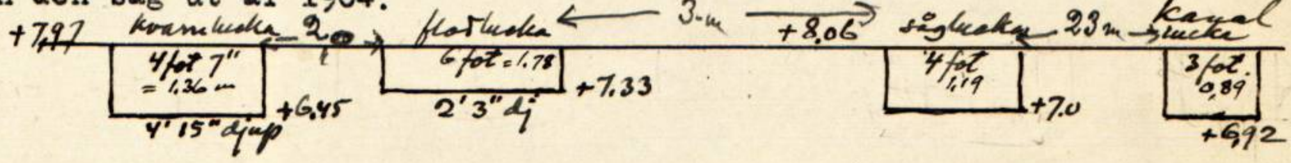

" Fallhöjden från flödbordet till botten" d.v.s. förmodligen från flodluckans botten till skulbotten under vattenhjulen skall då, 1904 hava varit 6' 6" = 1,93 m. Nu låg skulbotten i kvarnen å + 5,03, varan samma fallhöjd nu var 7,33 - 5,03 = 2,30. Det uppgavs, att regeln då var, att flodluckan icke fick vara stängd 1 maj - 1 okt. Nedom regleringsdammen ligger en förfallen intagsdamm av trä.

Verken vid Årås ha utgjorts av kvarn och såg med en liten elektrisk kraftstation, som användes för gårdens eget behov, men äro nu så förfallna, att det till och med diskuterades, om fallet skulle anses som tillgodogjordt eller icke.

Kvarnens ränna, intag och två vattenhjul äro förfallna, ett tredje vattenhjul var restaureradt, men axeln var oanvändbar. Själva byggnaden skulle kunna restaureras. Tre par kvarnstenar funnos, men så tunnslitna, att värdet torde vara litet eller intet.

Sågen är ävenledes förfallen och syntes farlig att beträda; men den lär dock ha varit i gång för icke så länge sedan. Verket med sågbänk, axlar, remskivor och klinga voro dock av nyare datum och i användbart skick. Vttenrännan med sump var mycket skröplig, men synes dock i stånd att föra vatten till en del av sin höjd, I sumpen finnas insatta 2 st. turbiner, den ena en liggande dubbelturbin om enligt uppgift 35 hkr. och över 20 år gammal, av tämligen modern typ, den andra en stående enkelturbin c:a 12 - 13 år gammal, men till synes av omodern typ, med gammaldags pådrag. Dess avsedda effekt sades vara ungefär densamma eller 35 hkr., men är kanske icke så noga känd och siffran synes för stor. Ägaren herr Johansson upplyste vid senaste sammanträdet, att han hört, att det tillsammans vore 50 à 60 hkr.

Vid sågen är i senare tid gjord en mindre tillbyggnad av trä, innehållande elektrisk likströmsgenerator om 15 hkr och instrumenttavla. Det uppgavs, att det finnes en ytterligare generator om 35 hkr, men den fanns nu icke på platsen (lär ännu i dec. vara i Jönköping) Den elektriska anläggningen sades vara från 1905 och den skulle tydligen vara användbar, om damm, ränna och sump sattes i stånd. Den sades dock ha varit använd till senaste tid för belysning på gården med 215 lampor och för drift av smörkärna.

215
6
1290 -

Nederbördsområdet vid Årås och Jogens utlopp har jag beräknat till 68 km^2 (å 66).

Vattenmängden

beräknas enligt ovan angivna nederbördsområde vara

vid medelavrinning (större än för Tidan i sin helhet)	68 x 0,011	= 0,75 m^3/sek.
vid normalt lågvatten	68 x 0,003	= 0,20 "
vid 9-månaders vatten	68 x 0,005	= 0,34 "
vid normalt högvatten	68 x 0,060	= 4,08 "
vid exceptionelt högvatten	68 x 0,090	= 6,12 "

Fallets utnyttjade effekt

blir således vid 75 % verkningsgrad enligt dessa siffror

vid medelavrinning	0,75 x 2,33 x 10	= 17,5 turbinhkr.
" 9-månaders vatten	0,34 x 2,33 x 10	= 8 " "
" normalt lågvatten	0,20 x 2,30 x 10	= 4,6 " "

Genom hel eller delvis avstängning under nätter och söndagar, vartill möjlighet finnes, tekniskt sedt, kunna dessa effektsiffror fördubblas à intill 3-dubblas, allt efter utnyttningstid. För drift 57 timmar i veckan kunna siffrorna ökas ~~med~~ $\frac{168\text{tim}}{57\ ''}$ = 2,95 gånger.

Alltså blir då effekten vid 9-månaders vatten = 24 hkr och vid medelavrinning 52 hkr använda endast på dagarna.

I verkligheten användes givetvis belysningen på kvällar och morgnar med liten vattenåtgång och under flöden kan också uttagas mera, men ovanstående blir ett genomsnitt.

Då torrläggningsförslaget skulle innebära sänkning av Jogen så, att botten i utloppet skulle komma ner till + 5,20 med 1,20 m vattendjup vid flod skulle fallet och verken värderas för inlösen.

För att värdesätta fallet kan jag lämpligen utgå från samma norm som användts vid vattenfalluppskattningen av Sveriges Nationförmögenhet (av M.Serrander, tryckt 1912) d.v.s. man utgår ifrån 9-månadersvattenmängden, som multipliceras med en utbyggnadsfaktor, som där är satt till 1,4 varigenom fås en viss utbyggnadseffekt, vars där uppgivna medelvärde pr hkr kan jämföras med fallvärden i Kommerskollegii statistik: "Sveriges Monterade Vattenkraft" (tryckt 1919) vidare Carl Rossanders utredning "De svenska vattenfallens värde efter kriget" (tryckt 1919) samt Vattenfallsstyrelsens utredning för Vänerns reglering 1925.

För Åråsfallet blir utbyggnadsvattenmängden sålunda beräknad 1,4 x 0,34 = 0,48 m^3 och utbyggnadseffekten 11,2 turb.hkr. På grund av goda regleringsmöjligheter i Jogen har man här tydligen långt överskridit denna siffra, utbyggt verken för betydligt större vattenmängder med den följd, att vattnet icke räckt till annat än kortare tider på året, vilket kanske är en förklaring till en viss besvikelse, som gjirt att anläggningarna fått förfalla.

Serrander fann genomsnittsvärdet för så beräknad vattenkraft för södra Sverige 92 kr. och antog ett medelvärde av 90 kr. pr turbhkr. Värdena varierade emellan 40 och 140 kr. - Kommerskollegii statistik visar ett medelvärde av 90 kr. verkligt anläggningsvärde söder om Dalälven, varierande upp till 130 kr. i Bergslagen, 110 kr i Östergötland och Smålands kustbygd, ned till 50 kr. för större verk i Halland och Västergötland. Vattenfallsstyrelsen anför ett värde för Vänerntrakterna av mellan 75 och 125 kr. pr hkr vid 9-månaders vattenmängd räknadt efter 1914 års prisindex, vilket motsvarar 54 resp. 89 kr. om effekten räknas så som ovam sagts, och åter ökas med omkring 50 % till 81 och 134 kr. om prisindex överhuvud skall anses gälla för vattenfallsvärden. Det skulle tvärtom kunna anses och har ibland hävdats, att högre byggnadskostnader åstadkommit lägre räntabilitet och verkat nedpressande på vattenfalls värden.

Med hänsyn till goda utjämningsmöjligheter uti sjön Jogen, i det man kunnat avstänga och tappa efter behag, torde man vid värdering här hålla sig i överkant av nämnda värden. Ett värde av 135 kr x 11,2 hkr, som ger 1512 kr. anser jag vara skäligt. Det motsvarar för 9-månadersvatten $\frac{1512}{8}$ = 189/kr/hkr och för 24 hkr dageffekt $\frac{1512}{24}$ = 63 kr/hkr. För utbyggd vattenkraft ökas ersättningen med 50 % (V.L.9:48) Den icke tillgodogjorda delen av vattenfallet, c:a 0,30 à 0,35 m. fallhöjd, är av mindre värde, då den är dyr att nyttiggöra. Den nedre delen av fallet behövs icke för sjösänkningen, men torde å andra sidan bli tämligen värdelös för ägaren. Det anses där för skäligt att ersätta densamma med halvt värde, det blir på samma sätt räknadt 1,7 hkr à 67,50 kr = 115 kr.

Vid värdering av byggnader och övriga anläggningar är att märka, att en del av nedan upptagna poster torde sakna saluvärde, exempelvis murkna rännor och hus. Tunnslitna kvarnstenars värde närmar sig noll. Nedan angivna värden äro satta med hänsyn till, att om en ägare ville återuppbygga verken på platsen, så finnes ett visst värde på grundsten, användbart virke o.dylikt. Gamla rostiga turbiner kunna tänkas göra nytta ännu en tid, men vid försäljning inbringa de nog litet.

Värderingen av byggnader och dylikt har skett i samråd med de övriga synemännen.

Uti fallet finnes vid kvarnen även inmonterad en hydraulisk vädur för uppfordring av vatten till en övertäckt cistern i parken. Tryckledningens längd är omkring 225 m. och tryckhöjden från väduren 17,26 m. Tilloppsröret från fallet synes vara 3" och tryckröret 1 ½". Om man sänker botten i sjöns utlopp till + 5,20, så torde sjöns medelvattenyta ställa sig till ungefär + 5,75 och lågvattenyta till ungefär ~~+ 5,41~~ + 5,46. Botten i avloppet från väduren ligger på höjden + 5,22. Även om väduren sänkes och nytt avlopp beredes till Vållern, vars medelvattenyta uppgives till + 4,55 och således högvattenytan sannolikt ett par eller några decimeter högre, så blir det knappt, om överhuvudtaget en vädur sedan kan drivas på platsen. Om det blir någon damm vid Jogens utlopp, så att man alltid kan hålla höjdskilnaden emellan Vållern och Jogen uppe vid 3/4 meter så bör alltid en vädur kunna drivas, om den monteras rätt (enligt ett par firmors uppgifter kan en vädur drivas med ända ner till 0,5 m. fallhöjd) Men effekten vid mindre fallhöjd blir mindre än den är eller kan vara nu. Det blir således att utgiva godtgörelse till ägaren för skadan. Det enklaste torde vara, att tänka sig en liten elektromotorpump, vilken, även om den tages av minsta sort, pr minut ger betydligt mera vatten än en vädur. Man får därför tänka sig den anordnad så, att den genom flottör regleras automatiskt och endast är igång korta stunder i taget, varigenom kraftförbrukningen blir liten. Enligt muntlig uppgift av " Allmänna Svenska Elektriska" kostar en pump med motor med 20 m uppfordringshöjd och för 75 lit/minut, 1½" rör och 1,3 hkr 340 kr. Mindre sorter hava mindre verkningsgrad än större. Om man antager, att 1000000 liter uppfordras pr år eller nära 2 lit/minut i genomsnitt dag och natt - och det kan kanske motsvara vad väduren ger - så åtgår härtill teoretiskt blott 52 kw.tim pr år, i verkligheten 2 - 3 gånger så mycket, beroende på typ och anordning.

Värdering.

A. Enligt V.L. 9:48 jämf. med 9 : 11 (med 50 % tillägg)

Damm vid sjön, gammal och skröplig, sten användbar till ny	150,-
Intagsdamm med flottledsränna och ålkista	100,-
Sump och ränna för sågen, gamla dåliga	100,-
Kvarnränna utan värde	
	kr. 350,-

B. Enligt V.L. 9 : 49 (utan tillägg)

	Sågbyggnad, förfallen, men inberäknadt sten i grunden	200,-	200-
	Sågverket, sågbänk, klinga, axlar, remskivor m.m.	800,-	800-
	Lösa delar och skrot (linskivor, axlar)	30,-	30-
	Mindre tillbyggnad för kraftstation, användbar	300,-	300-
3 par [illegible]	Turbiner (2 st. gamla 250+150)	400,-	400
	Elektrisk generator 15 hkr.	250,-	[illegible] 250
	D:o d:o 35 hkr (såvidt den återkommer)	550,-	550
	Instrumentering, marmortavla	200,-	200
	Kvarnbyggnad, med det timmer, som är användbart, stengrund, taktegel, slitna kvarnstenar, ett användbart vattenhjul utan axel samt kvarnverk, tillsammans värderat till	1400,-	
		kr. 4130,-	

Ersättning för ändring av vattenledning, för anskaffande och insättning av elektromotorpump 420,-

Ersättning beräknas vidare för att från annat håll anskaffa elektrisk ström. För gårdens 215 lampor och för motordrift bl.a. för pumpen antages behövas 1000 kwtimmar pr år. Både Kölingsholms kraftstation och Redvägs kraftaktiebolag äro enligt brev till undertecknad beredda att lämna kraft, men pris hava de icke uppgivit. Det antages, att elektrisk energi kan fås för i genomsnitt 30 öre för kwtimme. Det är emellertid givet, att, även om ägaren har egen kraftstation, han icke får energien gratis; det kostar skötsel, underhåll och framför allt amortering. Den nuvarande anläggningens tillstånd är sådant, att om det verkligen går att få belysning denna vinter, vilket jag icke vet, så komma dock ~~snart~~ rännan och sumpen att inom kort vara odugliga och behöva ombyggas, kanske tillkommer även dammar och ny turbin. Det antages därför, att energipriset även från egen kraftstation går till åtminstone 20 à 25 öre, det är skillnaden som skall ersättas. Enligt en erfaren elektrisk fackmans utsago lär det icke vara ovanligt, att energien från egna små verk med inräknande av ränta och amortering blir dyrare, ända upp mot 1 kr/kwt än abbonemangspris från distributionsverk. I betraktande härav sättes ersättningen till 1500 kr. engångskostnad, motsvarande efter 5 à 6 % 75 à 90 kr om året eller 7,5 à 9 öre för kwtimme. Det förutsättes, att kraftledning framdrages av kraftleverantören eller eventuelt bidrag härtill ingår i nämnda ersättning.

Skadan och intrånget enligt V.L. 7:38 uppgår då till

tillgodogjordt fall	1512,- ✓
icke d:o d:o	115,- ✓
vattenbyggnader	350,- ✓
skadeersättningar övriga	4130,- ✓
för vädur	420,- ✓
för elektrisk ström	1500,- ✓
Kronor	8027,-

Ersättningen till verkägaren blir, fall	1512,- ✓
vattenbyggnader	350,- ✓
	1862,-
50 % tillägg	931,-
	+ 115,- ✓
	+ 4130,-
	+ 420,-
	+ 1500,-
Kronor	8958,-

Värderingen avser inlösen med full äganderätt, utom beträffande hydrauliska väduren med rörledningar, elektriska ledningar och installationer, som behövas på gården, även när kraft tages från annat håll. Om ägaren hällre än att avstå t.ex. en generator får uppgivet pris behåller den bör det stå honom fritt, men ersättningssumman minskas i samma mån. —

Ägaren till Kölingsholms kvarn och kraftstation, som befarade försämring av vattenföringen, bör kunna bli tillfreds, om han får rättighet att vid Jogens utlopp sätta en spåntvägg eller annan damm och hålla uppe vattenytan under vintern, 1 okt. - 30 april, till någon viss nivå och under sommaren, 1 maj - 30 sept., till någon annan lägre nivå, ungefär motsvarande medelvatten. En sådan damm bör placeras så långt ut i sjön, att man får ett fast skiborb av 20 m. längd, vilket av sig själv reglerar vattenframrinningen. Medelst en lucka bör man sedan kunna framsläppa vatten, när vattenytan sjunkit till skibordets kant. Att föreskriva hur en sådan damm skall utföras blir en senare fråga. Då emellertid botten i utloppskanalens början enligt ritningen blir + 5,20, djupet vid flod uppgives bli ~~1,20~~ 1,40 alltså vattenytan ~~+6,40~~ 6,60 och vid medelvatten av mig beräknats till + ~~5,65~~ 5,75, så kan lämpligen skibordet göras så, att det till 19 m. längd förlägges på höjden + 6,00, på 1 m. längd på + 5,75 och luckans botten på + 5,20. Då kan luckan få hållas stängd hela vintern och vattenståndet reglera sig själv. Det kommer sällan att överstiga + 6,15 och vid högflod blir det icke skibordet utan utloppskanalen, som blir bestämmande för vattenståndet. På sommaren skulle då vattenståndet regleras medelst det lägre skibordet och luckan. Om åt luckan gives en bredd av 1,20 m. fri öppning, så skall vattnet ~~mycket~~ sällan stiga över en nivå av ~~+ 5,80~~ + 5,75 om luckan är helt öppen upp till ~~+ 5,80.~~ vattenytan.

Liareds kraftstation.

Vid sänkning av sjön Jogen och ån vid dess inlopp i sjön skulle Liareds kraftstation kunna bli berörd, på det sätt, att dess fallhöjd skulle ökas. Den är så belägen, att nedanför stationen avloppet utgöres av en kanal c:a 120 - 130 m. lång ned till huvudån och c:a 2 m bred i vattenytan och murad i de branta sidorna. Kanalens djup i marken är c:a 2 m. i övre à 1 m. i nedre ändan. På c:a 20 m. längd är den sprängd i berg.

Nederbördsområdet här har jag beräknat till 40,5 km^2. Vattenmängden
vid medelavrinning 40,5 x 0,011 = 0,45 m^3/sek.
" 9-månaders vatten 40,5 x 0,005 = 0,20 "
" normalt lågvatten 40,5 x 0,0025 = o,10 "
" normalt högvatten 40,5 x 0,060 = 2,43 "
" exceptionelt högvatten 40,5 x 0,100 = 4,05 "

Fallhöjden mättes till + 12,45 - 8,16 = 4,29 meter.

Botten i övre ändan av avloppskanalen var ca,+ 7,95 och i den nedre ändan c:a + 7,70.

Vattenytan i ån, där kanalen kommer ut, var vid tillfället + 7,86 och botten c:a + 7,50.

Fallets effekt blir vid 9-månaders vatten omkring 8,6 hkr
och vid medelavrinning omkring 19 hkr.

I stationen är inmonterad en dubbelturbin för 22 hkr vid 4 m fall.
Den kan således endast vissa tider drivas fullt.

Om nu ån sänkes t.ex. 1 m. ända uppe vid kanalen så skall denna avloppskanal fördjupas 1 m. för att sänkningen skall komma kraftstationen tillgodo. Om sänkningen kan utföras utan att sidomurarna rasa och kanalen således tillåtes bli smalare nedåt än förut, så kostar denna sänkning i alla fall ungefär

sprängning 20 à 25 lm x 1.8 m^3 à 15 kr = 675,-
jordschaktning 105 à 100 lm x 2 m^3 à 4,- = 800,-
sidomurar nedtill 2 sidor (100 m x 1 m) à6,- = 1200,-
samt förlängning av turbinsugrör av järn c:a 100,-
kronor 2775,-

Vinsten i kraft blir
vid medelavrinning 10 x 0,45 x 1 = 4,5 thkr
" 1,4 ggr 9-mån. vatten 10 x 0,20 x1,4x1 = 2,8 thkr.

Vinsten av dessa omkring 4 hkr under större delen av året, men ej hela, kan knappast skattas så högt som till 2775 kr.

Någon bidragsskyldighet för Liareds kraftstation kan därför enligt min mening icke åläggas ägaren, då han givetvis får bekosta dessa arbeten själv, om han vill använda sig av den ökade fallhöjden. (jämf. V.L. 7:37,41 och 29)

Göteborg den 13 dec. 1926
Tor Tilläng.
Kapten vvk, konsultingenjör

Kungörelse.

Sedan undertecknad, Statens lantbruksingenjör av Länsstyrelsen uti Älvsborgs län förordnats att förrätta syn enligt vattenlagen för torrläggning av mark genom sänkning av sjön Jogen, m. m, uti Liareds, Knätte och Kölingareds socknar av Redvägs härad kommer i och för handläggning av denna förrättning allmänt sammanträde att hållas å Skeppsholmens gård tisdagen den 31 augusti 1926 kl. 9.30 f.m. och varda härigenom kallade alla de som därvid hava sin egen eller annans rätt att bevaka, att vid laga ansvar detta sammanträde övervara.

Av företaget beröras samtliga fastigheter omkring sjön Jogen och dess tillopp nedom Skogs kraftstation. För företagets utförande erfordras utrivning av Årås vattenverk och kan detsamma inverka på nedanför liggande vattenverk i Tidan emellan sjön Jogen och Näs-sjön, uti Bjurbäcks socken av ~~Jönköpings~~ Skaraborgs län.

Halmstad den 30 Juli 1926
På Ämbetets vägnar:
Hjalmar Brännwall

Uppläst i Liareds sockens kyrka söndagen den 8 aug. 1926, intygas av

Josef Larsson,
Kyrkoherde

Anhålles vördsamt om kungörelsens uppläsande och återsändande med bevis.

Kungörelse.

Sedan undertecknad, Statens lantbruksingenjör av Länsstyrelsen uti Älvsborgs län förordnats att förrätta syn enligt vattenlagen för torrläggning av mark genom sänkning av sjön Jogen, m. m., uti Liareds, Knätte och Kölingareds socknar av Redvägs härad kommer i och för handläggning av denna förrättning allmänt sammanträde att hållas å Skeppsholmens gård tisdagen den 31 augusti 1926 kl. 9.30 f. m. och varda härigenom kallade alla de, som därvid hava sin egen eller annans rätt att bevaka, att vid laga ansvar detta sammanträde övervara.

Av företaget beröras samtlige fastigheter omkring sjön Jogen och dess tillopp nedom Skogs kraftstation. För företagets utförande erfordras utrivning av Åås vattenverk och kan detsamma inverka på nedanför liggande vattenverk i Tidan emellan sjön Jogen och Nås-sjön, uti Bjurbäcks socken av ~~Jönköpings~~ Skaraborgs län.

Halmstad den 30 Juli 1926.
På Ämbetets vägnar:

Uppläst uti Knätte sockens kyrka söndagen den 15 augusti 1926, intygas av

— —

Anhålles vördsamt om kungörelsens uppläsande och återsändande med bevis.

Kungörelse.

Sedan undertecknad, Statens lantbruksingenjör, av Länsstyrelsen uti Älvsborgs län förordnats att förrätta syn enligt vattenlagen för torrläggning av mark genom sänkning av sjön Jogen, m. m., uti Liareds, Knätte och Kölingareds socknar av Redvägs härad kommer i och för handläggning av denna förrättning allmänt sammanträde att hållas å Skeppsholmens gård tisdagen den 31 augusti 1926 kl. 9.30 f. m. och varda härigenom kallade alla de, som därvid hava sin egen eller annans rätt att bevaka, att vid laga ansvar detta sammanträde övervara.

Av företaget beröras samtliga fastigheter omkring sjön Jogen och dess tillopp nedom Skogs kraftstation. För företagets utförande erfordras utrivning av Årås vattenverk och kan detsamma inverka på nedanför liggande vattenverk i Tidan emellan sjön Jogen och Näs-sjön, uti Bjurbäcks socken av Skaraborgs ~~Jönköpings~~ län.

Halmstad den 30 Juli 1926.

På Ämbetets vägnar:

Uppläst uti Kölingared socknens kyrka söndagen den 8 aug. 1926, intygas av
N. K. Nilsson

Anhålles vördsamt om kungörelsens uppläsande och återsändande med bevis.

Kungörelse.

Sedan undertecknad, Statens lantbruksingenjör, av Länsstyrelsen uti Älvsborgs län förordnats att förrätta syn enligt vattenlagen för torrläggning av mark genom sänkning av sjön Jogen, m.m., uti Liareds, Knätte och Kölingareds socknar av Redvägs härad kommer i och för handläggning av denna förrättning allmänt sammanträde att hållas å Skeppsholmens gård tisdagen den 31 augusti kl. 9.30 f.m. och varda härigenom kallade alla de, som därvid hava sin egen eller annans rätt att bevaka, att vid laga ansvar detta sammanträde övervara.

Av företaget beröras samtliga fastigheter omkring sjön Jogen och dess tillopp nedom Skogs kraftstation. För företagets utförande erfordras utrivning av Årås vattenverk och kan detsamma inverka på nedanför liggande vattenverk i Tidan emellan sjön Jogen och Näs-sjön, uti Bjurbäcks socken av ~~Jönköpings~~ Skaraborgs län.

Halmstad den 30 juli 1926.
På Ämbetets vägnar:
Hjalmar Brännman

Uppläst i Bjurbäcks sockens kyrka söndagen den 8/8 1926, intygas av Ivar F. Witting

PASTORSÄMBETET I BJURBÄCK
SKARA STIFT

Anhålles vördsamt om kungörelsens uppläsande och återsändande med bevis.

Kallelse.

Sedan undertecknad, statens lantbruksingenjör, av Kungl. Maj:ts Befallningshavande i Älvsborgs *län~~et~~ blivit förordnad att jämlikt föreskrifterna i gällande* ~~*dikning*~~vatten*slag förrätta syn* för torrläggning av mark genom sänkning av sjön Jogen, m.m.

uti Liareds och Kölingareds socknar, Redvägs *härad, kommer i och för handläggning av denna förrättning allmänt* nytt *sammanträde att hållas* å Skyppeholmens gård ons*dagen den* 8 december 1926 *kl.* 10 för*middagen; och varder härigenom* Vägstyrelsens Ordförande

kallad att själv eller genom befullmäktigat ombud sin talan föra och rätt bevaka.

Halmstad *den* 30 November *19*26

På ämbetets vägnar

Hjalmar Granvall

Kallelsen mottagen, erkännes.

Adolf Molander

Efter tagen del torde kallelsen med bevis om delgivning till mig återsändas.

Som ovan

Hj. Granvall

Nya Wermlands-Tidningens A.-B. - Karlstad

Förteckning över underrättelser pr post om sammanträde att hållas å Skeppsholmens gård tisdagen den 31 augusti 1926 kl. 9.30 f.m.:

Handl. S. Lindstedt	Skeppsholmen	Liared
Nils Fredr. Johansson	Skog	"
Levin Johansson	Holmåkra	"
Levin Johansson	Skog	"
Karl Berglund	Skeppsholmen Trätthult	"
Georg Karlsson	Qvigårda	"
Klas Andersson	"	"
Ludvig Gunterberg	Glabetsered	"
Oskar Johansson	"	"
Karl Andersson	Rönnåsen	"
Levin Josefsson	Björkholmen	"
arr. F. Odqvist	Skeppsholmen	"
Axel Viktor Karlsson	Ragvallsredorna (Årås)	Kölingared
Johan Albin Rudin	Eknäs (Årås)	"
√ Grossh. Ernst W. Johansson	Hjärtsjö glasbruk	Säfsjöström
arr. Linzell	Årås	Kölingared
Sanfrid Johansson	Marbohemmet	"
Frans Karlsson	Varpaledet (Årås)	"
Evald Rundström	Marbohemmet	"

samt kungörelser till Liared, Knätte, Kölingared och Bjurbäck socknar.

Ovanstående försändelser postade den 31 juli 1926.

Hjalmar Grönwall

Bil. litt. M.

Utlåtande av Synemännen vid den av Länsstyrelsen uti Älvsborgs län, på därom gjord ansökan, förordnade Syn enligt vattenlagen för sänkning av Sjön Jogen och uppgrävning av dess tillopp för torrläggning av mark, uti Tvärreds, Knätte och Kölingareds Socknar, Redvägs härad och Älvsborgs län; år 1926.

Ifrågavarande företag avser reglering av vattenståndet uti Sjön Jogens av- och tillopp för torrläggning av mark och är således att hänföra till 7de Kap. vattenlagen.

För företagets utförande tarvas, att ~~vatten~~ strömfallet vid Årås borttages och, då ägaren härav tillskyndas förlust av åtminstone delvis tillgodogjord vattenkraft, skall vid bedömande av företagets ~~utförande~~ tillåtlighet denna förlust
38 12. beräknas två gånger. Enligt den av Synemännen upprättade värderingslängden har den genom torrläggningsföretagets utförande uppkommande båtnaden beräknats till 32.619,44 kronor och kostnaden för detsamma har enligt det upprättade kostnadsförslaget beräknats till 24.300 kronor, varav skillnaden emellan dessa tal blir 8.319.44 kronor, vilket belopp med 292,44 kronor
? överstiger den fördubblade förlusten å strömfallet m.m., 8.027.- kronor, varvid ej tagits hänsyn till, att jordägarne kunna avskriva sina kostnader för företagets utförande med c:a 25 %, eller 6.075 kronor, varmed Staten av för dylikt ändamål anslagna medel understödjer ~~dylika~~ torrläggningsföretag. Emot företagets utförande möter således intet laga hinder, då därjämte Sökandenas båtnadsvärde långt överskrider hälften av hela företagets, men skall, innan företaget får utföras, underställning ske hos Västerbygdens vattendomstol.

Sökande till förrättningen äro: S. Lindstedt för Skeppsholmens gård och med honom hava förenat sig: Levin Johansson, Skog och Holmängen; Ludvig Ernstberg, Elafbo~~[illegible]~~red, och Sanfrid Johansson i Marbohemmet.

Företaget är beläget inom vattensamlingsom-

Ärendet n:o 140 Tidan Huvudån.

Den trakt, som av företaget kommer att tillskyndas båtnad, är avfattad å närsluten plankarta, därvid begränsningslinjen blivit avvägd till 1.4 meter över vanligt sommarvattenstånd i Sjön, eller närmaste delen av dess tillopp och med ett tillagt fall på avståndet därifrån av 1:1000, då ej markens avfall varit mindre, då detta lagts till grund för beräkning av fallets storlek.

För att komma till ändamålsenligt djup, eller 1.1 meter, avdika den inom begränsningslinjen belägna sidlända marken hava synemännen funnit nödigt föreslå arbetets utförande i överensstämmelse med bifogade förslag, som upprättats med hänsyn till framrinnande vattenmängd, markens avfall och sättning samt annat, som på en ändamålsenlig anordning av torrläggningen kunnat inverka.

Vattensamlingsområdet för Sjön Jogens avlopp, kanalsträckan A-B, utgör c:a 6.600 hektar och, då avrinningen kan beräknas till 0.7 sekundliter per ha, skall vid flod kunna avföras högst 4.62 kbm vatten; vattensamlingsområdet för kanalsträckan C-D utgör c:a 4.650 ha, varav, då avrinningen även kan beräknas till 0.7 sekundliter per ha, vid flod skall kunna avföras högst 3.25 kbm vatten. — vid ett vattendjup = 1.4 meter och en motståndskoefficient = 0.0272 visa de utförda beräkningarna, att de föreslagna dimensionerna äro fullt tillräckliga; vattensamlingsområdet för sidodiket E-F är endast c:a 575 hektar, varav vid 1.0 meters vattendjup de föreslagna dimensionerna äro fullt tillräckliga.

Angående den av företaget uppkommande jordförbättringen, så har varje särskild ägotrakt av synemännen med hänsyn till jordens, av dess naturliga godhet och beskaffenhet beroende, alstringsförmåga åsatts dess värde såväl i dess nuvarande vattenskadade skick som dess blivande värde vid full torrläggning i enlighet med i orten gängse priser. Dessa värden och skillnaden emellan dessa tal, eller båtnaden, hava införts uti hithörande värderings- och kostnadsfördelningslängder, Bil. litt. i och j.

Någon anledning att uppdela företaget uti olika avdelningar föreligger ej, utan skall detsamma utgöra en sakenfällighet, inom vilken kostnaderna för såväl torrläggningen som för förrättningen fördelas efter den uppskattade jordförbättringen enligt de uti ovannämnda kostnadsfördelningslängd införda procenttalen.

Såsom ovan nämnts skall Årås vattenverk tagas i anspråk för företagets utförande och skall ersättning för detsamma givas, varom på uppdrag av förrättningsmannen värdering utförts och särskilt utlåtande avgivits av biträdande förrättningsmannen med biträde av godemännen, Bil. litt. g. Ersättningen bestämmes i överensstämmelse härmed till 8.958.- kronor, varuti ingår 50 % tillägg enligt lag med 931.- kronor, att utgå på en gång och skall beloppet hos Länsstyrelsen uti Älvsborgs län nedsättas, innan arbetet får påbörjas. I enlighet med 61 § 9 kap. vattenlagen behöver uppsägning ej ske, utan skall tillträde ske så snart denna förrättning vunnit laga kraft, vattendomstolens utslag med anledning av underställningen ~~erhållit~~ vunnit laga kraft och ersättning nedsatts så, som här ovan sagts.

Då ~~ej~~ någon sakägare ej velat yrka på någon åtgärd för fiskets upphjälpande, finna synemännen ej någon anledning att föreskriva dylik.

Yrkanden och överenskommelserna uti §§ 7 och 8 av förrättningsprotokollet hava av synemännen godtagits genom här nedan intagna bestämmelser.

Beträffande Godsägare Carlströms å Kölingsholm uti § 9 av samma protokoll uttalade farhågor för att han komme att lida men av sjösänkningen både för sitt nedanför belägna vattenverk och för sina ägor, så kunna synemännen ej förutse någon dylik skada – någon rätt över vattnet i sjön Jögen har han ej kunnat påstå sig hava, ännu mindre visa en dylik rätt, varför synemännen ej kunna vidtaga annan åtgärd än att, om han så önskar, han må vid vederbörande vattendomstol söka tillstånd att i Sjön Jogens utlopp anbringa en regleringsdamm, så beskaffad att den kan under sommarmånaderna hålla vattenståndet uppe till lägst + 5.75.

Sänkningen av häradsvägstrumman i diket E-F skall av Redvägs härads vägstyrelse verkställas på företagets bekostnad, såvida arbetet ej överlåtes på de dikande.

Bidrag till vattendomstolarnas organisation och verksamhet skall göras med 32 kronor 61 öre, vilken summa skall till Länsstyrelsen uti Vänersborg inbetalas.

Besvär emot denna förrättning skola inlämnas till Västerbygdens vattendomstol i Vänersborg ~~inlämnas~~ inom sextio (60) dagar från denna dag under iakttagande av bestämmelserna uti 11 Kap. 85 § vattenlagen.

I övrigt få synemännen jämlikt föreskrifterna uti 10 Kap. 62 § vattenlagen, angående ifrågavarande torrläggningsföretag bestämma:

1º att kanalsträckorna A-B och C-D samt sidodiket E-F skola nygrävas i full överensstämmelse med såväl plankartan, å vilken desammas lägen äro med dubbla röda linjer indragna, som profilritningarna och grävningslistan, vilka angiva kanalernas och dikets dimensioner;

2º att det skall påbörjas inom ett (1) år efter det denna förrättning vunnit laga kraft samt Vattendomstolens utslag med anledning av underställningen vunnit laga kraft fallit och vara bragt till slut inom fem (5) år efter dess början;

3º att kanalens och dikets ej mindre nygrävning än även framtida underhåll i överensstämmelse med tillhörande profilritningar skall av delägarna gemensamt göras efter den nytta var och en för sina ägor hämtar av företaget — i enlighet med de av synemännen bestämda grunder, vilka finnas i form av procenttal uti kostnadsfördelningslängden införda;

4º att det skall i offentlig auktion, eller genom infordrande av anbud, utbjudas och överlämnas åt den ene av de två minstbjudande, vilken skall ställa till vederhäftigheten styrkt borgen för sitt åtagande och med vilken kontrakt skall upprättas i enlighet med bestämmelserna uti detta utlåtande;

5:o att kanaler och diken skola utvidgas till höjden av vardera grannens mark;

6:o att den uppkastade dikesjorden jämväl skall läggas till höjden åt vardera sidan, varjämte den ej får läggas närmare dikeskant än 1.0 meter och ej i sammanhängande strängar utan med öppningar för tillstötande öppna diken, eller eljest på lämpliga ställen på högst 50 meters inbördes avstånd för ytvattnets fria avlopp; och skall den uppläggas så, att den ej får brantare lutning än 1:1.0 mot kanal eller dike;

7:o att ersättning för mark, som till kanals eller dikes utvidgning åtgår, ej skall utgivas;

8:o att den uppkastade dikesjorden skall, där jordägaren ej själv vill tillgodogöra sig densamma, få kvarligga emot ersättning, som efter företagets utförande bestämmes av 2:ne ojäviga män, som av arbetsstyrelsen tillkallas;

9:o att bortskaffandet av vattenverksbyggnader, m.m., skall av företaget verkställas;

10:o att brobyggnadsarbetena skola av ägarne verkställas på företagets bekostnad, där de ej överlåta detta arbete på de dikande, men framtida underhållet åligga den eller dem, som detta hittills ålegat;

11:o att, där ras uppstår, dessa genast skola bortskaffas och släntarna där förstärkas medelst pålning och risflätning;

12:o att nödiga ~~avsättningar~~ rensningar skola på föranstaltande av företagets arbetsstyrelse verkställas;

13:o att, innan entreprenör får slutlikvid för utfört arbete, detsamma skall godkännas av Statens lantbruksingenjör;

och 14:o att förrättningskostnaden skall av delägarne gemensamt gäldas så, som här ovan sagts, men nu av sökandena förskjutas.

Skeppsholmen den 20 december 1926

På Ämbetets

37.

vägnar:

Hjalmar Granvall
Statens lantbruksingenjör.

Tor Lilleng.
Bitr. förrättningsman

Biträdande godemän:

Alfr. Svensson

Claes Andersson

Kung. utst. i.

Areal								Nuvarande värde			Blivande värde			Förbättringsvärde		
Åker		Äng och Odlingsmark		Annan duglig mark		Impediment och högl. mark		pr har	pr ägofigur		pr har	pr ägofigur		pr har	pr ägofigur	
Har	ar	Har	ar	Har	ar	Har	ar	Kr.	Kr.	öre	Kr.	Kr.	öre	Kr.	Kr.	öre
7		8		9		10		11	12		13	14		15	16	

Beskrivnings- och värderingslängd
vid sänkning av Sjön Jogen och nygrävning
av dess tillopp jämte torrläggning av mark,
uti Liareds, Knätte och Kölingareds socknar
av Älvsborgs län,
upprättad vid syn enligt vattenlagen år 1926.

Socken, by och hemman	Registernummer	Littera å kartan	Hemmanstal	Ägofigurens nummer	Delägares namn, hemvist m. m. samt ägobeskrivning.
1	2	3	4	5	6
Kölingareds socken					
Åråskvarn	2^{1}	A	1/2		Grossh. Ernst W. Johansson i Eslöf avr. Lizell
				1	bete, grus och sten
				2	d:o " "
				3	d:o " "
				4	mad, 0.6 dy på sand ö gr.
				5	d:o, dy på sand
					Summa:
Hökaberg	1^{2}	B I	8/25		Grossh. E. W. Johansson i Eslöf, avr. Lizell
				6	mad, 0.6 dy på sand ö gr.
				11	d:o, dy på sand
				12	d:o, 0.6 dy på sand ö gr.
				13	d:o " "
				14	d:o " "
				15	d:o " "
				16	d:o, dy på sand ö st., skogb.
				18	åker dyj.
				19	d:o "
				20	d:o "
				21	d:o "
					Summa:
Hökaberg	1^{6}	B II	3/50		Grossh. E. W. Johansson i Eslöf avr. Lizell
				7	mad, 0.6 dy på sand ö gr.
				8	d:o, " "
				9	d:o, dy på sand
				10	d:o, "
				17	d:o, dy på sand ö st. skogb.
					Summa:
Tumlemossen (avs. fr. Hökaberg)	1^{15}	C			Sanfrid Johansson i Marbohemmet
				22	åker, dyj.

Transport

Areal								Nuvarande värde			Blivande värde			Förbättringsvärde		
Åker		Äng och Odlingsmark		Annan duglig mark		Impediment och högl. mark		pr har	pr ägofigur		pr har	pr ägofigur		pr har	pr ägofigur	
Har	ar	Har	ar	Har	ar	Har	ar	Kr.	Kr.	öre	Kr.	Kr.	öre	Kr.	Kr.	öre
7		8		9		10		11	12		13	14		15	16	
					10.5			125	13	13	150	15	75	25	2	62
					49.-			150	73	50	200	98	–	50	24	50
					14.5			150	21	75	200	29	–	50	7	25
			02,5					200	5	–	600	15	–	400	10	–
			21.5					200	43	–	700	150	50	500	107	50
			24.-		74.-				156	38		308	25		151	87
			14.					200	28	–	600	84	–	400	56	–
			29,-					200	58	–	700	203	–	500	145	–
			06,-					200	12	–	600	36	–	400	24	–
			20,5					200	41	–	600	123	–	400	82	–
			27,-					200	54	–	600	162	–	400	108	–
			13,-					200	26	–	600	78	–	400	52	–
			31.-					100	31	–	400	124	–	300	93	–
	82,-							450	369	–	800	656	–	350	287	–
	25,5							540	137	70	800	204	–	260	66	30
1	18.-							470	554	60	800	944	–	330	389	40
1	48,-							560	828	80	800	1184	–	240	355	20
3	73,5	1	40,5						2140	10		3798	–		1657	90
		1	08,-					200	216	–	600	648	–	400	432	–
		1	33,-					200	266	–	600	798	–	400	532	–
			10,5					200	21	–	700	73	50	500	52	50
		1	70,-					200	340	–	700	1190	–	500	850	–
			19,-					150	28	50	500	95	–	350	66	50
		4	40,5						871	50		2804	50		1933	—
	25,-							620	155	–	800	200	–	180	45	–
	25,-								155	–		200	–		45	–

Socken, by och hemman	Registernummer	Littera å kartan	Hemmanstal	Ägofigurens nummer	Delägares namn, hemvist m. m. samt ägobeskrivning.
1	2	3	4	5	6
					Transport
				23	åker, dyj.
				24	d:o "
				25	d:o "
				26	d:o "
				27	d:o "
				28	d:o "
				29	d:o "
				30	d:o "
					Summa:
Knätte socken					
Rönnåsen	1¹	D	1/4		Karl Andersson
				31	åker, m. på sand ö st.
				32	d:o torvj. på sand
				33	d:o " "
				34	allm. "
					Summa:
Liareds socken					
Glabersred	1²	E ö G	1/4		Oskar Johansson
		E		35	åker, torvj på sand
				36	d:o, "
				37	d:o, "
				38	äng; dyj. på sand
				39	d:o "
				40	d:o "
				41	d:o " ö sten
				42	skogsm., dyj på sand ö sten
				43	d:o " " "
		G		47	åker, m. på sand
				48	d:o "
				49	d:o "
					Transport

Areal								Nuvarande värde			Blivande värde			Förbättringsvärde		
Åker		Äng och Odlingsmark		Annan duglig mark		Impediment och högl. mark		pr har	pr ägofigur		pr har	pr ägofigur		pr har	pr ägofigur	
Har	ar	Har	ar	Har	ar	Har	ar	Kr.	Kr.	öre	Kr.	Kr.	öre	Kr.	Kr.	öre
7		8		9		10		11	12		13	14		15	16	
	25,-							155	155	–		200	–		45	–
	17,5							600	105	–	800	140	–	200	35	–
	13,5							580	78	30	800	108	–	220	29	70
	21,5							570	122	55	800	172	–	230	49	45
	27,-							540	145	80	800	216	–	260	70	20
	09,-							440	39	60	800	72	–	360	32	40
	32,5							560	182	–	800	260	–	240	78	–
	16,-							520	83	20	800	128	–	280	44	80
	16,-							620	99	20	800	128	–	180	28	80
1	78,-								1010	65		1424	–		413	35
	04,-							400	16	–	600	24	–	200	8	–
	09,-							670	60	30	800	72	–	130	11	70
	15,5							520	80	60	800	124	–	280	43	40
			08,-					150	12	–	600	48	–	450	36	–
	28,5		08,-						168	90		268	–		99	10
	12,5							390	48	75	700	87	50	310	38	75
	13,-							390	50	70	700	91	–	310	40	30
	14,-							410	57	40	700	98	–	290	40	60
			32,-					150	48	–	700	224	–	550	176	–
			22,5					150	33	75	700	157	50	550	123	75
			25,-					150	37	50	700	175	–	550	137	50
			23,-					75	17	25	300	69	–	225	51	75
					18,5			50	9	25	100	18	50	50	9	25
					08,5			50	4	25	100	8	50	50	4	25
	06,-							600	36	–	650	39	–	50	3	–
	11,-							620	68	20	650	71	50	30	3	30
	11,-							520	57	20	650	71	50	130	14	30
	67,5	1	02,5		27,-				468	25		1111	–		642	75

Socken, by och hemman	Registernummer	Littera å kartan	Hemmanstal	Ägofigurens nummer	Delägares namn, hemvist m. m. samt ägobeskrivning.
1	2	3	4	5	6
					Transport
				50	åker, m. på sand
				51	odlm., torvj.
				52	mosse, skogb.
				53	mad, dyj. ō svämj.
				54	do "
				55	do "
				56	do "
				57	mosse, skogb.
				58	skogsmosse
				59a	mad, dyj.
				60	do "
				61	do "
				62	do "
				63	do "
				64	mosse, skogb.
				59.b	landvinning, sand ō torvj.
				59c	do , sand ō dyj
					Summa:
Glåbersred	1^3	F	1/4		Ludvig Gunterberg
				44a	åker. m på sand ō sten
				45	do " "
				46	do " "
				44b	landvinning sand ō torvj.
					Summa:
Skeppsholmen	1^2	H	$\frac{17}{50}$		Grossh. S. Lindstedt i Jönköping arr. F. Odquist
				65a	mad, dyj.
				66	skogsmosse
				67	mad, dyj.
				68	do "
					Transport

Areal								Nuvarande värde			Blivande värde			Förbättringsvärde		
Åker		Äng och Odlingsmark		Annan duglig mark		Impediment och högl. mark		pr har	pr ägofigur		pr har	pr ägofigur		pr har	pr ägofigur	
Har	ar	Har	ar	Har	ar	Har	ar	Kr.	Kr.	öre	Kr.	Kr.	öre	Kr.	Kr.	öre
7		8		9		10		11	12		13	14		15	16	
	67,5	1	02,5		27,-				468	25		1111	—		642	75
	11.5							540	62	10	650	74	75	110	12	65
			11.-					150	16	50	600	66	-	450	49	50
					28,-			40	11	20	150	42	-	110	30	80
			04.-					50	2	-	800	32	-	750	30	-
			06,-					50	3	-	800	48	-	750	45	-
			41.-					50	20	50	800	328	-	750	307	50
			35,5					50	17	75	800	284	—	750	266	25
				2	12,-			40	84	80	150	318	-	110	233	20
					52,-			75	39	-	200	104	-	125	65	-
			07,5					50	3	75	700	52	50	650	48	75
			06,5					50	3	25	700	45	50	650	42	25
		1	29,-					50	64	50	800	1032	-	750	967	50
			14,-					50	7	-	800	112	-	750	105	-
			62,-					50	31	-	800	496	-	750	465	-
					45,-			30	13	50	400	180	-	370	166	50
					29,-			—	—	-	100	29	-	100	29	—
					25,-			—	—	-	50	12	50	50	12	50
	79,	4	19,-	4	18,-				848	10		4367	25		3.519	15
	22,-							490	107	80	600	132	-	110	24	20
	06,-							410	24	60	600	36	-	190	11	40
	07,-							510	35	70	600	42	-	90	6	30
					16,-			—			50	8	-	50	8	—
	35,-				16,-				168	10		218	-		49	90
			26,-					50	13	—	700	182	—	650	169	—
					80,-			75	60	-	200	160	—	125	100	-
			46,-					50	23	—	900	414	—	850	391	—
		1	—					50	50	—	900	900	—	850	850	—
		1	72,-		80,-				146	—		1.656			1.510	—

Socken, by och hemman	Registernummer	Littera å kartan	Hemmanstal	Ägofigurens nummer	Delägares namn, hemvist m. m. samt ägobeskrivning.
1	2	3	4	5	6
					Transport
				69a.	mad, dyj.
				69b.	do , dy ō svämj.
				70.	mad, dy ō svämj.
				71	mad, f.d. åker, dy busk. ō pors
				72	do " "
				73	do " dyj.
				74	do " "
				75	do " "
				76	mosse, björk ō pors
				77	mad, f.d. åker, dyj.
				78	do " "
				79	do " "
				80	do " "
				81	do " "
				82	do , dy ō svämj.
				83	do "
				84	do "
				85	skogskärr, dy
				86	do "
				87	mad, dy ō svämj.
				88	do "
				89	åker, m. på sand
				90	mad, dy ō svämj.
				91	do "
				92	do "
				65b	landvinning, sand ō torvj.
				65c	do " ō dyj.
					Summa:
Ubbholmen	5^3	J	1/5		Grossh. S. Lindstedt i Jönköping arr. F. Odqvist

Areal								Nuvarande värde			Blivande värde			Förbättringsvärde		
Åker		Äng och Odlingsmark		Annan duglig mark		Impediment och högl. mark		pr har	pr ägofigur		pr har	pr ägofigur		pr har	pr ägofigur	
Har	ar	Har	ar	Har	ar	Har	ar	Kr.	Kr.	öre	Kr.	Kr.	öre	Kr.	Kr.	öre
7		8		9		10		11	12		13	14		15	16	
		1	72,-		80,-				146	-		1.656	-		1.510	-
			11,5					50	5	75	800	92	-	750	86	25
		2	65,-					50	132	50	1000	2.650	-	950	2.517	50
			21,5					60	10	75	1000	215	-	950	204	25
		1	37,-					40	54	80	900	1.233	-	860	1.178	20
		1	16,-					40	46	40	900	1.044	-	860	997	60
		1	17,-					100	117	-	1000	1.170	-	900	1053	-
		1	14.-					150	171	-	1000	1.140	-	850	969	-
		1	65,-					100	165	-	1000	1.650	-	900	1.485	-
					15,5			75	11	63	500	77	50	425	65	87
		1	33,-					100	133	-	1000	1.330	-	900	1.197	-
			69,-					75	51	75	900	621	-	825	569	25
			08,-					100	8	-	1000	80	-	900	72	-
			04,5					100	4	50	1000	45	-	900	40	50
		1	43,-					150	214	50	1000	1430	-	850	1215	50
			21,5					150	32	25	1000	215	-	850	182	75
			23,-					50	11	50	1000	230	-	950	218	50
		3	25,-					50	162	50	1000	3.250	-	950	3087	50
					95,-			40	38	-	200	190	-	160	152	-
					21.-			40	8	40	200	42	-	160	33	60
		1	79,-					50	89	50	1000	1790	-	950	1.700	50
			56,5					50	28	25	1000	565	-	950	536	75
	04,5							680	30	60	850	38	25	170	7	65
			08,5					150	12	75	800	68	-	650	55	25
			12,-					150	18	-	800	96	-	650	78	-
			74,-					150	111	-	1000	740	-	850	629	-
					64,-			—			100	64	-	100	64	-
					62,-			—			50	31	-	50	31	-
	04,5	21	76,-	3	37,5				1815	33		21752	75		19937	42

Socken, by och hemman	Registernummer	Littera å kartan	Hemmanstal	Ägofigurens nummer	Delägares namn, hemvist m. m. samt ägobeskrivning.
1	2	3	4	5	6
				93	mad, dy ō svämj.
				94	d:o "
				95	d:o "
				96	skogsmark stenig
				97	mad, dy ō svämj.
					Summa:
Holmåker	1^7	K	1/40		Levin Johansson
				98	skogsmark, stenig
				99	mad f. d. åker, dy ō svämj.
				100	d:o " "
				101	d:o, dy ō svämj.
				102	d:o "
					Summa:
Skog	1^2	L	2/100		Levin Johansson i Holmåker (–)
				103	mad, dy ō svämj.
				104	d:o "
				105	d:o "
				106	skogskärr stenigt
					Summa:
Impedimenter:					
				107	väg
				108	d:o
				109	bäck
				110	d:o
				111	väg
				112	bäck
				113a	högl. mark
				113b	väg
				114	sjön Jogen
				115	väg
				116	d:o
					Transport

Areal								Nuvarande värde			Blivande värde			Förbättringsvärde		
Åker		Äng och Odlingsmark		Annan duglig mark		Impediment och högl. mark		pr har	pr ägofigur		pr har	pr ägofigur		pr har	pr ägofigur	
Har	ar	Har	ar	Har	ar	Har	ar	Kr.	Kr.	öre	Kr.	Kr.	öre	Kr.	Kr.	öre
7		8		9		10		11	12		13	14		15	16	
			11,5					150	17	25	900	103	50	750	86	25
		1	25,-					150	187	50	1000	1250	-	850	1062	50
			45,5					150	68	25	1000	455	-	850	386	75
					08,-			150	12	-	250	20	-	100	8	-
			07,-					150	10	50	1000	70	-	850	59	50
		1	89,-		08,-				295	50		1.898	50		1.603	—
					03,5			150	5	25	250	8	75	100	3	50
			12,-					150	18	-	1000	120	-	850	102	-
			26,-					150	39	-	1000	260	-	850	221	-
			37,-					150	55	50	1000	370	-	850	314	50
			25,-					150	37	50	1000	250	-	850	212	50
		1	-		03,5				155	25		1.008	75		853	50
			60,-					150	90	-	1000	600	-	850	510	-
			30,5					50	15	25	1000	305	-	950	289	75
		1	68,-					50	84	-	1000	1680	-	950	1.596	-
					05,5			150	8	25	250	13	75	100	5	50
		2	58,5		05,5				197	50		2.598	75		2.401	25
							02,-									
							10,-									
							22,-									
							40,-									
							04,-									
							26,-									
						1	80,-									
							02,-									
						327	20,-									
							02,5									
							06,-									
						330	14,5									

Socken, by och hemman	Registernummer	Littera å kartan	Hemmanstal	Ägofigurens nummer	Delägares namn, hemvist m. m. samt ägobeskrivning.
1	2	3	4	5	6
					Transport
				117	väg
				118	d:o
				119	högl. mark
				120a	dike
				120b	väg
				121	d:o
				122	bäck
				123	väg
				124	bäck o damm
					Summa:
Landvinningar (värdelösa)					
				125	
				126	
				127	
				128	
				129	
				130	
				131	
				132	
				133	
				134	
				135	
				136	
				137	
				138	
				139	
				140	
				141	
				142	
				143	
					Transport

Areal								Nuvarande värde			Blivande värde			Förbättringsvärde		
Åker		Äng och Odlingsmark		Annan duglig mark		Impediment och högl. mark		pr har	pr ägofigur		pr har	pr ägofigur		pr har	pr ägofigur	
Har	ar	Har	ar	Har	ar	Har	ar	Kr.	Kr.	öre	Kr.	Kr.	öre	Kr.	Kr.	öre
7		8		9		10		11	12		13	14		15	16	
						330	14,5									
							01,-									
							04,-									
							42,-									
							21.-									
							02,-									
							03,-									
							33,-									
							02,-									
							07,5									
						331	30,-									
						1	31,5									
						1	21,5									
						2	10,-									
						2	–									
						1	35,-									
						2	63,-									
						1	47,-									
						2	03,-									
						1	51,-									
						1	29,5									
							62,-									
						1	73,-									
						1	21,-									
							64,-									
						1	67,5									
						1	34,5									
						2	85,-									
						2	18,-									
						2	47,-									
						31	63,5									

Socken, by och hemman	Registernummer	Littera å kartan	Hemmanstal	Ägofigurens nummer	Delägares namn, hemvist m. m. samt ägobeskrivning.
1	2	3	4	5	6
					Transport
				144	
				145	
				146	
				147	
				148	
				149	
					Summa

Sammandrag

Kölingareds socken					
Åråskvarn	2^1	A	1/2	1-5	Grossh. E. W. Johansson i Eslöf arr. Lisell
Hökaberg	1^2	B I	8/25	6, 11-16, 18-21	D:me D:me
D:o	1^6	B II	3/50	7-10, 17	D:me D:me
Tumlemasse (avs. f. Hökaberg)	1^{15}	C		22-30	Sanfrid Johansson i Marbohemmet
Knätte socken					
Rönnåsen	1^1	D	1/4	31-34	Karl Andersson
Liareds socken					
Glabersred	1^2	E o G	1/4	35-43, 47-64	Oskar Johansson
"	1^3	F	1/4	44a, b-46	Ludvig Gunterberg
Skeppsholmen	1^2	H	17/50	65a, b-92	Grossh. S. Lindstedt i Jönköping arr. F. Odqvist
Ubbholmen	5^3	J	1/5	93-97	D:me D:me
Holmåker	1^7	K	1/40	98-102	Levin Johansson
Skog	1^2	L	2/100	103-106	Levin Johansson i Holmåker
					Summa:

Areal								Nuvarande värde			Blivande värde			Förbättringsvärde		
Åker		Äng och Odlingsmark		Annan duglig mark		Impediment och högl. mark		pr har	pr ägofigur		pr har	pr ägofigur		pr har	pr ägofigur	
Har	ar	Har	ar	Har	ar	Har	ar	Kr.	Kr.	öre	Kr.	Kr.	öre	Kr.	Kr.	öre
7		8		9		10		11	12		13	14		15	16	
						31	63,5									
						3	69.-									
						1	83,5									
						1	42,5									
							39.-									
							74,5									
							55,-									
						40	27-									
			24,-		74.-				156	38		308	25		151	87
3	73,5	1	40,5						2140	10		3798	–		1657	90
		4	40,5						871	50		2.204	50		1.933	—
1	78,-								1010	65		1424	–		413	35
	28,5		08,-						168	90		268	–		99	10
	79,-	4	19.-	4	18,-				848	10		4.367	25		3.519	15
	35				16.-				168	10		218	–		49	90
.	04,5	21	76.-	3	37,5				1.815	33		21.752	75		19.937	42
		1	89.-		08,-				295	50		1.898	50		1.603	—
		1	-		03,5				155	25		1008	75		853	50
		2	58,5		05,5				197	50		2598	75		2.401	25
6	98,5	37	55,5	8	62,5				7827	31		40446	75		32619	44

Skeppsholmen den 20 december 1926
På Ämbetets vägnar:
Hjalmar Brännvall
Statens lantmäteriingenjör.

Biträdande godemän:
Alfr. Svensson Claes Andersson

Kostnadsförslag

Dopris = 5.50 kr.

Läge pålnummer	Längd i meter	Arbete och jordmån	Antal	à Kr.	Kostnad Kr.	Kostnad öre	Summa Kr.	Summa öre
1	2	3	4	5	6		7	
			kbm.					
		Kanalsträckan A-B						
0-2+120	320	grävning i stenb. sand ö grus	500	2.50	1.250	-		
		d:o i " " ngt. spest.	1.150	3.00	3.450	-	4.700	-
		Tillägges för oförutsedda fall, fördämningar, arb. tillsyn, m.m. c:a 10% av föreståeende					492	-
		Lösen för vattenverket, m.m.					8.958	-
		Rivning av vattenverksbyggnaden anses motsvara virkets värde						
		S:a Kronor:					14.150	-
		Kanalsträckan C-D:						
0-100-3+10	410	grävning i dy ö svämjord	550	0.60	330	-		
3+10-8	470	d:o i " "	4.155	0.75	3.116	25		
8-13+82	582	d:o " "	4850	0.75	3.637	50		
		d:o " i stenb s. ö gr.	35	2.50	87	50	7.171	25
10+95		1 st ägovägsbro av trä enl. ritning, 4. m. bred vägbana					200	-
		+ c:a 10 %					728	75
		S:a Kronor:					8.100	-
		Sidokanalen E-F:						
0-85-3	385	grävning i dy och sten	150	1.-	150	-		
		d:o i stenb. sand ö gr.	250	2.-	500	-		
		d:o i sand ö gr.	110	0.80	88	-		
		d:o i dyjord	325	0.50	162	50		
3-5+20	220	d:o i dy ö torvjord	380	0.50	190	-		
		d:o i sand ö grus	155	0.80	124	-	1.214	50
0		1 st. häradsvägstrumma, dubbel att sänka, all sten användes endast ny påbyggnad 5 m. lång			300	-	300	-
		Trpt					1.514	50

Läge pålnummer	Längd i meter	Arbete och jordmån	Antal	à Kr.	Kostnad Kr.	Kostnad öre	Summa Kr.	Summa öre
1	2	3	4	5	6		7	
		Trspt					1.514	50
1+8		1 st. utfartsvägtrumma, dubbel vattenöppningar = 1×1.2+0.75×1.2 4 m. lång, med räck, enl. ritning					350	–
		+ c:a 10%					185	50
		S:a Kronor					2.050	–
		Sammandrag:						
		Kanalsträckan A–B					14.150	–
		D:o C–D					8.100	–
		Sidodiket E–F					2.050	–
		Summa Kronor:					24.300	–

Anm. Kostnaden för bortskaffande av vattenverksbyggnaden, m. m., anses gäldas av värdet av de inlösta husen och inventarierna.

Halmstad i december 1926

Hjalmar Granwall

Statens lantbruksingenjör.

Bil. litt. J.

Kostnadsfördelningslängd

vid Sänkning av Sjön Jogen och uppgrävning
av dess tillopp för torrläggning av marker,
uti Tvärreds, Knätte och Kölingareds Socknar
av Älvsborgs län;
upprättad vid Syn enligt vattenlagen år 1926.

Hemmans och Lägenheters namn.	Littera å kartan	Reg. N:o	Ägare
Kölingareds D:o:			
Åråskvarn	A	2¹	Grosshandl. E. W. Johansson i Eslöf ass. O. Lizell
Hökaberg	B$_{I}$	1²	d:o d:o, d:o
D:o	B$_{II}$	1⁶	d:o d:o d:o
Tummelmossegärds fr. D:o	C	1⁵	Sanfrid Johansson i Marbohemmet
Vrnåtte D:o:			
Rämmåsen	D	1¹	Karl Andersson
Liareds D:o:			
Blabbersred	E ö G	1²	Oskar Johansson
D:o	F	1³	Ludvig Rumterberg
Skeppsholmen	H	1²	Handl. S. Lindstedt i Jönköping, ass F. Orgrist
Ebbaholmen	I	5³	D:o D:o
Holmåker	K	1⁷	Levin Johansson i Skog
~~Skog~~	L	1²	Levin Johansson ~~i Holmåker~~
			Summa

Turebom i st f. Kampe

sök eller jämställd med sök.	Ägo-figurer	Mackens värde				Båtnad gm. jordförbättringen		Andel i grävningskostnaden		Repartitionstal =	Andel i försättningskostnaden	
		efter företaget		före företaget								
		Kr	öre	Kr	öre	Kr	öre	Kr	öre	%	Kr	öre
	1-5	308	25	156	38	157	87	114	21	0.47	6	66
	6, 11-16 o. 18-21	3.798	00	2.140	10	1.657	90	1.234	44	5,08	72	03
	7-10 o. 17	2.804	50	871	50	1.933	–	1.440	99	5.93	84	09
Sök	22-30	1.424	00	1.010	65	413	35	308	61	1.27	18	01
	31-34	268	00	168	90	99	10	72	90	0,30	4	25
	35-43, 47-64	4.367	25	848	10	3.519	15	2.621	97	10.79	153	–
sök	44a-46	218	00	168	10	49	90	36	45	0.15	2	13
sök	65a-92	21.752	75	1.815	33	19.937	42	14.852	16	61.12	866	65
sök	93-97	1.898	50	295	50	1.603	00	1.193	13	4.91	69	62
sök	98-102	1.008	75	155	25	853	50	636	66	2.62	37	15
sök	103-106	2.598	75	197	50	2.401	25	1.788	48	7.36	104	36
		40.446	75	7.827	31	32.619	44	24.300	00	100.00	1417	95

Skeppsholmen den 20 december 1926
På Ämbetets vägnar:
Hjalmar Grönwall
Statens lantbruksingenjör.

Biträdande godemän:
Alfr. Svensson   Claes Andersson

Grävningslista

Läge	Längd	Djup	Botten-bredd	Dag-bredd	Sido-lutning		Anmärkningar
	Meter						
1	2	3	4	5	6	7	8
Kanalsträckan A-B.							
0		1.00	1.5	4.50	1:1.5		
+6	6	2,80	"	9.90	"		
+20	14	2,75	"	9.75	"		
+30	10	2,80	"	9.90	"		
+42	12	2,75	"	9.75	"		
+48	6	2,65	"	9.45	"		Fixp. vid 0+48 ligger 8.00 m. över jämförelseplanet och 3.05 över nya botten
+75	27	2,50	"	9.00	"		
1+25	50	2.40	"	8.70	"		
+50	25	2,15	"	7.95	"		
2	50	2.25	"	8.25	"		
+46	46	1,35	"	5.55	"		
+70	87	0,80	"	3.90	"		
Kanalsträckan C-D.							
0-100	–	–	1,5		1:1.5		
-80	20	0.70	"	3.60	"		
-50	30	1.45	"	5.85	"		
0	50	0.85 1.60	"	4.05 6.30	"		
+23	23	1.90	"	7.20	"		
+50	27	2.00	"	7.50	"		
1	50	1.95	"	7.35	"		
+50	50	1.95	"	7.35	"		
2	50	1.90	"	7.20	"		
+50	50	2.00	"	7.50	"		
3	50	1.80	"	6.90	"		
+10	10	1.80	"	6.90	"		Fixp. vid 3.88 ligger 7.46 m. över jämförelseplanet och 2.00 över nya botten
4	90	1.90	"	7.20	"		
5	80	1.85	"	7.05	"		
+50	50	2.00	"	7.50	"		
6	50	2.10	"	7.80	"		
+50	50	2.00	"	7.50	"		
7	50	2.10	"	7.80	"		

Läge	Längd	Djup	Bottenbredd	Dagbredd	Sidolutning		Anmärkningar
	Meter						
1	2	3	4	5	6	7	8
7+50	50	2.10	1,5	7.80	1:1,5		
8	50	2.00	"	7.50	"		
+50	50	1.90	"	7.20	"		
9	50	1.95	"	7.35	"		
+50	50	2.00	"	7.50	"		
10	50	1.95	"	7.35	"		
+50	50	1.90	"	7.20	"		
11	50	2.05	"	7.65	"		Fixp. vid 11 ligger 8.48 m. över jämförelseplanet och 265 över nya botten
+50	50	2.00	"	7.50	"		
12	50	2.05	1.5 1,0	7.65 7.15	1:1,5		
+50	50	2.05	"	7.15	"		
13	50	2.00	"	7.00	"		
+20	20	1.95	"	6.85	"		
+50	30	1.70	"	6.10	"		
+82	32	1.35	"	5.05	"		
Dikessträckan E.—F.							
0-85		–	0,5	–	1:1,25		
0-70	15	0.30	"	1.25	"		
0-40	30	0.60	"	2.00	"		
0	40	1.35	"	3.88	"		
+10	10	1.40	"	4.00	"		
+50	40	1.55	"	4.38	"		
1	50	1.65	"	4.63	"		
+50	50	1,80	"	5.00	"		
2	50	1.75	"	4.88	"		
+50	50	1.50	"	4.25	"		
3	50	1.55	"	4.38	"		
+50	50	1.70	"	4.75	"		
4	50	1.45	"	4.13	"		
+50	50	1.60	"	4.50	"		
5	50	1.55	"	4.38	"		
+20	20	1.55	"	4.38	"		Halmstad i december 1926 Hjalmar Brännvall

ARVODESRÄKNING

för laga syneförrättning angående Sänkning av sjön Jogen, uti Seareds m. fl. socknar av Älvsborgs län

upprättad enligt nedanstående §§ i lantbruksingenjörstaxan av den 31 december 1920.

År och månad	Dag	Arbete	Antal	à kr.	Kr.	öre	Kr.	öre
1	2	3	4	5	6		7	
		Kallelser och kungörelser, § 5, st.	30	0,50			15	—
		Ägomätning: 1:4000, §§ 6—9,						
		a) för mätningsområdets gränser enl. tariff I,						
		1) i åker, raklinje km.		1,50				
		kroklinje "	1.7	3,00	5	10		
		i annan mark, raklinje "		3,00				
		kroklinje "	5.6	6,00	33	60		
		2) för strandsträckor utefter sjö o. vattendrag med bredd över 15 m.						
		i åker, raklinje km.		3,00				
		kroklinje "		5,00				
		i annan mark, raklinje "		5,00				
		kroklinje "	10.5	11,00	115	50		
		3) för strandsträckor utefter mindre vattendrag, bredd 10—15 meter						
		i åker, raklinje "		1,00				
		kroklinje "		2,00				
		i annan mark, raklinje "		2,00				
		kroklinje "		5,00				
		b) för mätningsområdets olika ägoslag, ägofigurer och areal enl. tariff II						
		åker, medelareal 26 ar st.	27	0.24	6	48		
		har	6.985	0.78	5	45		
		äng och odlingsmark, medelareal 58 ar st.	64	0.26	16	64		
		har	37.555	0.42	15	77		
		annan mark och impediment, medelareal 1.18 ar st.	66	0.31	20	46		
		har	77.995	0.19	14	82		
		Sjön Jogens areal utöver 25 har —	302.20	0.12	36	26		
		c) för vattenavlopp enl. tariff III med en medelbredd av $\overset{15}{10\text{—}15}$ $_{—10}$ m.						
		i åker o. d., raklinje km.						
		kroklinje "						
		i annan mark, raklinje "						
		kroklinje "						
		d) för textering, skala o. d., 1:sta regalarket			4	—		
		övriga regalark st.	2	1,00	2	—		
							276	08
		Överföres					291	08

1	2	3	4	5	6		7	
		Överfört					291	08
		Avvägning:						
1926	13-14 7	*a) avvägning, längdmätning o. d. § 44, mom. 4 .... dagar*	3	12,00	36	-		
		b) ytavvägning, § 11, mom. 1, tariff IV						
		i öppen mark, medelantal 6 *punkter pr har .... har*	93.43,5	0.52	48	58		
		avvägda punkter .... st.	600	0.04	24	-		
		i annan mark, medelantal .... punkter pr har .... har						
		avvägda punkter .... st.						
		c) begränsningskurva, § 11, mom. 2:						
		i öppen mark .... km.	6.7	2,50	16	75		
		i annan mark .... „		5,00			125	33
		Arealuträkning, *§ 13, tariff V, medelareal* 270 *ar, ... st.*	157	0.11	17	25		
		har	42 4,735	0.03	12	74	29	99
		Ägobeskrivning, *§ 14, ägofigurer .... st.*	157	0,03			4	71
		Markvärdering,						
		a) uppskattning och värdering, § 44, mom. 5 .... dagar	1	12	12	-		
		b) gradtabell eller kurva, § 17, mom. 1,						
		för första kilometern av avlopps längd .... km.			4	—		
		för övriga kilometer .... st.		1,50				
		c) uträkning därmed av värde pr ytenhet, § 17, mom. 2 värdetal st.	27	0,06	1	62		
		d) uträkning av förbättring eller försämring, § 18 ägofigurer „	112	0,12	13	44	31	06
		Längdprofil *§ 20, längd skala 1: 4000*						
		a) uppritning enl. tariff VI, 1) nytt avlopp .... km.	0.75	3,00	2	25		
		2) befintligt belopp ell. vall .... „	1.3	3,50	5	25		
		b) antal ritningar .... st.	1	3,00	3	-	10	50
		Tvärsektion *§ 22, 1: 100,*						
		vid uppritning av endast befintlig eller ny sektion .... „	1	0,15		55		
		„ „ „ såväl „ som „ „ „	19	0,25	4	75		
		tillägg för m² av våta sektionsarean vid h. v. y. nämligen för „						
		5.04 m² *„*	6	0.15		90		
		1.75 m² *„*	11	0.05		55	6	75
		Hydrografisk utredning, *§ 24, grundbelopp .... „*			2	--		
		för vattenområdets areal .... km.²	66	0,02	1	32		
							3	82
		Dimensionsberäkning, *§ 25,*						
		a) för öppet avlopp, utan särskild beräkning .... km.	2	3,50	7	-		
		tillägg för särskild beräkning av dimensionerna .... „	2	1,00	2	-		
		„ „ våta sektionsarean vid h. v. y, 0,50 kr. pr m²						
		nämligen 5.04 *m² sektion på .... „*	1.45	2.52	3	65		
		1.75 *„ „ „ .... „*	0.6	0.87		52		
		„ „ „ .... „						
		b) täckt ledning, 1) inre diameter intill 20 cm. .... „		6,00				
		2) „ „ över „ .... „		10,00			13	17
		Överföres					515	91

1	2	3	4	5	6		7	
		Överfört					515	91
		Inritning å kartan av avlopp och vallar, *§ 27, grundbelopp*			1	—		
		tillägg för varje cm. verkligt mått å kartan ... cm.	60	0,03	1	80	2	80
		Arbetsbeskrivning, *§ 28, 1:sta sidan*			3	—		
		tillägg för övriga sidor ... st.	1	2,00	2	-	5	-
		Kostnadsberäkning, *§ 29, nyanläggning ... km.*	0.75	2,50	1	88		
		därjämte 25 öre pr m² av våta sektionsarean vid h. v. y.						
		nämligen 5.04 *m² sektion på ... „*	0.75	1,26		95		
		b) vid förändring av befintligt avlopp ... „	1.3	4,00	5	20		
		därjämte 50 öre pr m² av våta sektionsarean vid h. v. y.	0.7 0.6	2.52 0.87	1	76 52		
		lika som tillägget för dimensionsberäkningar						
		c) av kostnadsförslagets slutsumma 0,1 % (broar inberäknat)			15	33	25	64
		Förslag till bro- och trummbyggnad, *§§ 34 och 36*						
		1) Enkel bro och trumma. a) för ritarbetet	2	3	6	-		
		b) för detaljerad kostnadsberäknad ... km.						
		c) för grundförstärkning ... „						
		2) Annan bro i två projektioner, a) för dimensionsberäkning ... „		8,00				
		b för ritarbetet, teoretisk spännvidd ... m.		1,00				
		och för särskilt konstruerat landfäste ... st.		4,00				
		c) för kostnadsberäkning, teor. sp. v. ... m.		0,50				
		och för särskilt konstruerade landfästen ... st.		4,00			6	-
		Införande av höjdsiffror å plankartan, *§ 39 ... „*	600	0,01			6	
		Ersättningslängd, *§ 42, grundbelopp*			~~1~~	~~50~~		
		för varje ersättningsbelopp ... st.		0,25				
		Utlåtande och betänkande, *§ 43 ... sid.*	6	3,00			18	-
1926	31/8 8/12 20/12	***Sammanträden och upprättande av protokoll,*** *§ 44, mom, 1, dagar*	3	12,00			36	—
		Särskild utredning, *§ 44, mom. 2* värderingsinstrument	1	12,00			12	-
		Kostnadsfördelningslängds upprättande, *§ 44, mom. 14 ... „*	3/4	12,00			9	-
		Utredning å länets lantmäterikontor rörande fastighetsgränser, jordregisternummer o. d. *§ 44, mom. 15 ... dagar*	1/2	12,00			6	—
		Summa kronor					642	35
		Lösen för:						
		Kopia av plankartan, *§ 49,*						
		1) 1:sta regalarket			7	—		
		övriga regalark	1	1,75	1	75		
		2) efter kartans skala och ägofigurernas medelareal, tariff VII,						
		skalan 1:4000, medelareal 270 *ar ägofigurer ... st.*	157	0.15	23	55		
		har	424.73	0.04	16	99		
		höjning för handkopia å ritpapper, 25 %			10	14		
		Överföres			59	43		

1	2	3	4	5	6	7
		Överfört			59 43	
		3) insättning av höjdlägestal ... st.	600	0,02	12 –	
		„ „ kanaler och diken, grundbelopp ...			1 75	
		tillägg för varje cm. verkligt mått å kartan, cm.	60	0,05	3 –	76 18
		Kopia av längdprofil, tvärsektioner samt förslag till broar och trummor å ritpapper, *§ 52,*				
		1) enligt tariff VIII i skala 1: 4000,				
		nytt avlopp ... km.	0.75	5,00	3 75	
		ändring av befintligt avlopp ... „	1.30	6,00	7 80	
		2) tvärsektioner, originalritningens belopp med 30 % förhöjning			8 77	
		3) broar och trummor, „ „ „ 30 % „			7 80	
		4) för varje med rubrik, skalor o. d. försett blad ...				
		längdprofilritningar ... st.	1	3,00	3 –	
		tvärsektions- och broritningar ... „		5,00		31 12
		nedsättning för kopia å kalkerväv 25 % ...				
		Avskrift av synehandlingarne, *§ 55 ... sid.*	44	0,75		33 –
		Summa kronor				140 30
		Övriga förrättningskostnader,				
		Lösen av förordnandet jämte kommissionärsarvode ...				
		Annonskostnader ang. sammanträden ...				39 30
		Inbindning av förrättningshandlingarne ...				
		Arvode till biträdande förrättningsmannen ...				480 –
		„ „ „ gode männen enligt egna räkningar ...				116 –
		Ersättning för hantlangning, materialier o. d. ...				
		Summa kronor				635 30
		Sammandrag.				
		Förrättningsmannens arvode ...				642 35
		Lösen för kopior och avskrift ...				140 30
		Övriga förrättningskostnader ...				635 30
		Summa kronor				1.417 95

Den, som icke åtnöjes med denna räkning äger, att inom tre månader från nedanstående dag klander därå anställa genom stämning till Redsvägs *häradsrätt.*

Skeppsholmen *den* 20 december *19*26

Hjalmar Brönwall
Statens lantbruksingenjör.

Att sakägarne erhållit en med denna lika lydande räkning betyga:

Alfr. Persson Clas Andersson

Kronor .... kvitteras:

.... den .... 19...

Örebro Dagblads Tryckeri, 1924.